

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrti sabota vsekoga meseca
in velja za vse leto gl. 2 kr. 40.
: : : polu leta 1 20.
: : : četr . . . . 70.
Za oznanila, kakor tudi za poslanice se plačuje zanavadne istopne vrte:
8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " 2 krat
6 " " 3 krat
Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom rik Kalistrove hiše, na Belvedere pri g. Bertolini.
V okolici: Na Občini v loteriji na Proseku prig. Gorjupu, v Barcoli pri g. Ani Takan in v Bavorici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanciu M. Magdaleni zg. J. Ježu Naročnina naj se pošilja k sv. Ivanu št. 424, pisma in dopisi vrednemu v Škorkoli št. 84. Udej pol. dr. „Edinost“ kateri mesecino redno plačujejo, dobivajo list brezplačno na dom.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

• V edinosti je moč.

Vabilo na naročbo.

Velika potreba in splošna želja naših okoličanov je, naj „Edinost“ še dalje izhaja.

Zato smo sklenili začeto delo nadaljevati i truditi se po svojih močeh za blagost mile naše domovine i vzlasti za brambo narodnosti tržaške okolice.

Kako potreben je nam list, to se je pokazalo posebno pri zadnjih volitvah, kajti mnogo je pripomogel, da smo na volišči svojo čast ohranili i s petimi našimi kandidati prodri ter vrgli nasprotno stranko, ki je napenjala vse moči i rabila nezaslišana sredstva, ko še nikdar poprej, da nas pokoplje.

Kdor pomisli, da je nova organizacija vzela okolici vse, kar je bilo domačega i na mesto zapriženih mož i domačih županov vrla najhujše nasprotnike slovenskej narodnosti, vedel bo ceniti našo zmago na volišči, vedel bo ceniti tudi naš list, ker je k zmagi obilo pripomogel. Ako bi list prestal, trpel bi tudi politično naše društvo, katerega glasilo je on, in ako bi tudi to prestalo, potem bi naša okolica pod milim Bogom nič ne imela, razen pet poslancev v mestnem i deželnem zboru; potem bi se bilo jako batiti, da pri prihodnjih volitvah še ti propadajo i proplavila bi laščina našo okolico, kakor razvodenela reka. Bog nas tega obvaruj!

Slovenski narod je majhen narod, na vseh mejah se zatira, v največjih nevarnosti pa je pri nas; zato moramo tukaj napenjati vse sile za njegov obstoj i razvoj, toliko bolj, ker smo poklicani, da mu varujemo zvezo z morjem; ako nas odpahnejo nasprotniki od morja, nijsmo le mi izgubljeni, temuč vsem Slovencem bi to vsekalo nezacetljivo rano.

Obračamo se tedaj do Vas, rodom ljubni rojaki, ter prosimo v imenu matere Slave, naročujte se obilo na naš list i ne odrecite mu duševnih moči! Podpirajte dobro našo voljo vzlasti vi,

tržaški Slovenci, pokažite, da Vam tržaški zrak nij okužil slovenskega sreca in omamil blazega duha! — —

Izhajala bo „Edinost“, kakor doslej; cena je: za Trst in okolico brez pošiljanja po pošti 2 gl., po pošti 2 gl. 20 kr., za polu leta 1 gl. 10 kr., zunaj Trsta 2 gl. 40 kr., za polu leta 1 gl. 20 kr.

Udej polit. dr. „Edinosti“ ne bodo dobivali več lista brezplačno, ampak vsak ud mora se naročiti in za polu leta naprej plačati ali vsaj za četrt leta.

Vsa pisma in denarji naj se pošiljajo uredništvu v Trstu.

Opravnitv.

OKOLICA NEKDAJ IN SEDAJ.

Vsak okoličan se še živo spominja onega časa, ko je pri vsaki priložnosti, bodisi v varstvenih ali drugih različnih zadavah, iskal le pri domačem zaupnem županu pomoci. Župan vsakega okraja je bil majhen kraljčič; njemu je vse zaupalo, od njega je bilo vse odvisno, vsako povelje se je izvršilo točno brez spotikljaja, saj jim je ukazoval domačin, do katerega so lahko vsak čas in v vsakej priložnosti prišli. Javna varnost v okolici je bila dobra, saj je domača straža na županov ukaz na mah oborožena bila, ter šla, kamor se je njej velevalo. Ako se je dalj časa kak okoličan hudobno vedel, ali je bil nevaren ptujemu blagu, odstranil se je s tem, da ga je županija dala uvrstiti mej cesarsko armado in se je tako poboljšal. Okoličani pa so ponosno mej tednom svoja dela opravljal, v nedeljah pa so brhki vojaško uniformo oblekli ter hodili se vaditi v orožju v veliko vojašnico, da v potrebi tako, kakor vojaki branijo dom in cesarstvo. Lepo je bilo videti okoliški bataljon na planem se svojo godbo na čelu v lični narodni opravi. Vsak ptujec, ako je imel v saboto zapustiti Trst, ostal je še tisti večer, da je drugi dan ogledal narodni okoliški bataljon v narodni opravi. Bili so samo zdravi fantje, ki so znali muštrati, ali v vinogradu delati, ali pri različnih rokodelstvih svoj posel opravljati. Čudil se je ptujec potem, in ni mogel prehvaliti tržaških

okoličanov, ko je dospel daleč v svojo domovino.

Nečemo dalje razlagati sposobnosti bivšega okoliškega batalijona, kako so nočne patrole zveste stražile po tržaških ulicah, ni se tako pogostoma čulo o tatvinah in pobojsih. Ob času vojne je stal okoličan na nasipu trdnjavic na obrežji morja ter zertil daleč na jug, ako nebi se sovražno brodovje prikazalo, ki bi hotelo uničiti prijazni domači kraj.

Večkrat je brhki okoličan naslonjen na velikanski top v bateriji kraj morja želel se meriti z sovražnikom, zato se je bil tudi naučil, da je znal ko topničar s topom manevrirati. Kadar je njih veličanstvo počastilo Trst se svojo osebo, stali so okoličani ponosno na častni straži pred svojim vladarjem in spremili bi ga bili po vsem okroglem svetu, kazaje svojo zvestobo in udanost. Ali časi, ti srečni so minoli, i nastali so burni; vkuženi veter iz juga je zasejal v mirni Trst sovražstvo do naroda, kateri, Avstriji zvest, ni se dal ni z novci ni z lepim obečanjem zamotati v protiavstrijske sp'etke, stali so okoličani nepremakljivi v starem običaji ko skala v morji. Začelo se je, ko je leta 1868 narodno gibanje tudi v slovenski okolici živenje dobilo, od lahonske stranke do okoličanov s prvega tihotapno sovražstvo. Stvar je iz tmine na dan stopila in, ko je lahonska ekspedicija s prostovoljci v Sicilijo spodletela, postala je laška stranka nevarna Avstriji in je svojo gnezdo začela na vse kriplje v Trstu vtrjevati. Začeli so dohajati skrivni elementi, vlada takrat ni nevarnosti zapazila in ni stvari do dobrega pretehtala. Magistrat je bil nekako posrednji zaščitnik vsem, ki so čez mejo iz Italije privandrali, laški trgovci so take ljudi v službo jemali in tako je nastala še le neka separatna laška stranka, ki zdaj greben po konci nosi, katera ima močen jeklen laški oklep, da ga jej bode teško razbiti.

Leta 1868 je bil naj veči trn v očeh one stranke bivša dika Trstu in okolici okoliški bataljon, strah pred domačim zvestim avstrijskim orožjem navdajal jo je tem bolj, ker se je vedno namerjavalo po skrivenih nakanih, posebno ob času vojne, Trst z njegovo okolico materi Italiji priklopiti. Ni se zgodilo še in tudi se ne bode, dokler bode zadnji okoličan

sukal meč in nosil puško. Časi so prišli za okolico burni, domači okoliški batalijon je moral na silni pritisk laške stranke razpuščen biti, če tudi bi bil po novi postavi čez kaj časa razpuščen, ali ne tako, kakor je bil, da je žalilo vsakega okoličana in še danes slehernega sreca zaboli, ko mu spomniš razpuščeni batalijon.

Čas je prišel, ko je v mestnem in deželnem zbornu ona svojat do tega prignala, da so odpadli vsi domači župani, vsilila je proti vsem pritožbam ptuje nezaupljive okrajne glavarje, za katere je naložila nov davek okoličanom, da jih tlačijo in nevoljo širijo. Obrodila je ta sad stranka, katera je zdaj na krmilu, mogočna v zbornu svojo diktaturo izvrševa, prošnje okoličanov se zametujejo ter vnemar puščajo, šole polaščujejo se silo direktno in indirektno. V okolico se pošiljajo vsi pozivi in ukazi v laščini, kmetje, ki ne znajo laški, i nemajo več zaupnih mož županov, kateri so jim prej vsako stvar raztolmačili, dobivajo od magistrata kazni, ker niso v laščini jim ukazanih zapoved spolnili.

Kje je okolica nekdaj in zdaj? Vprašanje je lahko: potisnena je na videz proti Italiji, tako si lahoni mislijo, ali okoličani, delajte, še se povrnejo nekdanji svobodni časi za vas, ako boste zložni delali, da se vaši otroci več nauče, nego so vas vaši starši navadili, naj vas izdramijo škušnje mestnega staranstva, ki nad okolico vse sile poskuša.

PO VOLITVAMI.

Še nikdar ni bilo v tržaški okolici takih volitev, kakor so bile protekle; izvršile so se, to moramo konstatirati, še dosti povoljno. Da je pa izid sedanjih volitev okoličanom velika šola, to ni treba dvomiti. Prvikrat se je pokazalo v okolici izdajstvo, tu se je skrunilo poštenje okolice, laški denar je bil vržen v mirno slovensko okolico in kakor je povsod, da se ne manjka mej prostimi kmeti umazanih dobičkarjev, tako se je tudi celo pri odličnih osobah ta kuga renegatstva poprijela. Celo čestitljive roke niso bile snažne, znamo mož, kateri oznanjuje ljubezen na svetem mestu, stopil je na dobičkarsko tehnico, ali bil je prelahek, padel je v škušnjava in iz skušnjave v greh izdajstva, to da ni vse zgubljeno. Po morju jadrajo brodovi nekega čestitega gospoda, ni eden ampak več, treba jih je popravljati, pa zato ker se njegove ladije v neki znani ladijodelnici popravljajo, treba je bilo posvečenemu za dobičkarijo nad svojim narodom izdajstvo vršiti.

Po volitvah je, odkriti hočemo vse narodne grehe, brez straha hočemo resnico objaviti. V prvi vrsti gre hvala našemu mlademu političnemu društvu „Edinost“, da je energično po svojih slabih močeh le samo nase navezano, delalo na vse kriplje z svojimi močmi. „Edinost“ je bila prvikrat v volilnem boju in konstatirati moramo, da je svojo čast rešila. V Trstu živi mnogo odličnih Slovencev, kateri bi bili lahko mnogo

pomagali, to da taki so kakor strašljivi vojaki, ki bi radi v boju bili pa le od daleč gledali. Mnogo odličnih Slovencev, moram reči, je v Trstu, kateri lahkomiseljno gledajo, kako se le nekateri trudijo in tekajo za narodno stvar, oni pa se za občeno stvar še menijo ne; mnogo imamo takih, kateri so premožni, ali ubogi narod nema koristi od njih. Vse je treba po volitvah našteti, da bo slovenski narod znal, kake elemente imamo tržaški Slovenci, ki nas je kompaktno število do 70,000, na eni štirjaški miliji.

Da bi se bili tržaški Slovenci le nekaj podvizali in hoteli agitirati, mi bi danes vse drugo stališče imeli, oni le radi kritikujejo in roke križem drže, ter le računijo, koliko dobička bo njih stvar prinašila, v Trstu je mnogo dobičkarjev ali malo Slovencev.

Da smo zgubili v I. okraju, to je najbolj zakrivil ondotni odbornik pol. društva „Edinost“ ker je stvar tako čudno zamotal, da pri vsi dobri volji in trudopolnem delovanju ni moglo celo društvo „Edinost“ stvari več vrediti.

Ondotni odbornik ni vodil agitacije, ni poskrbel, da bi bili vsi volilci listke vzeli, volilni shod, brez vednosti pol. društva. „Edinost“ je pokvaril, ako bi bil odbornik naznani odboru namen „Škedencev“, stvar bi bila drugače stala. Zgubili smo prav v najodličnejšem kraju, to bode šola I. okraju, kar iz tega pride, to se pa danes še ne more preračuniti. Okoličani bi se morali bolj spomeniti in poslušati pol. društvo „Edinost“, manjka discipline, kadar bodo okoličani poslušali glas vodjev, stvar bo stala boljše.

V III. volilnem okraju se je zarad nedoločnosti toliko časa sem ter tja uleklo, da volilci niso zadnje dni znali, koga bi voliti. Odbor političnega društva ni o tej stvari častno postopal, predlagal je enega kandidata za tretji okraj, pa ker ni bil ljudstvu znan, začeli so neki odborniki sami proti svojem sklepu zoper omenjenega kandidata delati, ne da bi ga bil odbor odvrgel, odvrgli so ga volilci in tako dali zaušnico društvu po indirektnem uplivjanju nekega odbornika.

II. volilni okraj je bil najbolj delalen, če tudi je tam pretila zguba sedeža v mestnem zboru, pomagala je agitacija vrlih Lonjercev, Rocolcev in Kadincev, zdrobili so lahonsko moč v II. okraju in volili častno in zmagonosno.

Po drugih okrajih je bilo različno, na Prosek je dobil zmago vrlji odbornik pol. društva „Edinost“ vodil je častno agitacijo in v hudein boji zmagal. Barkolani so bili v čudnem položaju, naj bolj zanesljivi so omagali nasprotnik jim je obetal, da doga no odpravi in tam, kjer so naj bolj disciplinirani, kazalo se je cepljenje glasov, to ni častno za IV. okraj. Učimo se iz izida preteklih volitev, poiščimo si sredstva, da budem prihodnjič edini in složni, zapomnimo si, da je le v edinosti in disciplini zmaga.

Borimo se dalje krepko za narodno stvar in pripravljamo se uže zdaj na prihodnje volitve, zapomnite si, da modri go spodar v suši jez zida, tako moramo tudi mi previdni biti.

Dopisi.

Iz tržaške okolice na dan volitve.

Zakaj tekajo magistratovi možiciji, kakor besni po vseh goreni okolice? Zakaj Košuta tako plaho gleda, govori zdaj s tem zdaj z onim? obeta razne stvari kakor pripovedujejo, nagovarja isto tako magistratove privržence? Križani do malega izjemka ste vsi pokazali svetu, kdo da ste, pokazali ste svojo hvaležnost svojemu staremu poslancu, ki je uže toliko let svojo zvestobo z neustrašljivim delovanjem kazal v državnem in deželnem zboru. To se vé, da bi ga magistrat, ki tako po očetu vsko (?) za okolico skrbi, rad odstranil, da ne bi več tirjal okolici pravic, katere nam po božji in naravni postavi gredo; zato si je zbral drugega kandidata, ker je gotovo, da lahon ne bi nasprotoval sl. magistratu in za takega kandidata ste bili vi, slepi Križani!

Romajte vsi tisti, ki ste se zastonj zaganjali v trdno skalo „Edinost“ zvestih okoliških Slovencev, proti na Brežini in poljubite trikrat mejne stebre, da se vam izbriše lahonski madež iz slovenske duše. Oj Križani! edini v tržaški okolici, nad katerimi mati Slava joka, ali bi se morda ne dala vaša vas na amerikanski način prepeljati, tija blizo Rima, ker bi potem lahko kaka Košuta kraljevala in vi bi postali vsi patriciji v stolici. Dosti, vi boste do sodnega dne sloveli, kakor nekdanji Abderitje; sosedje Nabrežinci so vse kaj drugega, hodi v šolo k njim in učite se od njih, poduka ste potrebni, renegatstvo je pri vas pognalo dober sad, slovenščina vam ni priljudna, laščina ugaja bolje, proseški zrak je vam prava kuga, ali ugodna je sapica, ki iz velikega trga piha mimo našega Mihca in Jakca, iz one sapice rosi denar in vse dobre, kolikor jih kdo želi; ako pojde še dalje tako v Križu, kdo zna, ali ne bode še mana padala in prepelice kar pečene v usta letele vam Izraelcem na Krasu, in kdo more znati, ali ne pridejo tudi morda slovenske kobilice, da uničijo ves laški osat, kateri je vsejal hudobni človek.

Blamažo, katero so Križani želi k ljubu vsem agitacijam in pritiskom s pomočjo magistratovcev, velika je, zapomnite si, da pošteno naše ravnanje bode vedno dober sad rodilo. Vi pa morate svojega Košuto postaviti na poseben stol, vedite tudi, da kosilo lokand ni bilo za toliko ljudi narejeno, kolikor se jih je nanj naročilo, zakaj? utegne kdo prašati; veste, iz nič je Bog svet ustvaril, a kosilo velja novcev, ako ni imel tisti, kateri je naročil gostovanje, kredita, tedaj je to slabo znamenje, kder ni upanja, tudi vera in ljubezen odpade. Neko originalno stvar treba je vendar še povedati: Košuta je namreč igral v Križu na krogle

ves nemiren in brez premiselka ker je vedno pričakoval vesele novice in glej — voz pridrda po cesti, z voza se sliši: živio Ko-suta naš consiglier — v tem trenatku piči gosp. Košuta laški pajk (Tarantel) začel je poskakovati in plesati, pa kmalo se mu poleže manija in prvi Križan ki pride reče: Ah! gospodine, vse je zgubljeno, vse je preč, padli smo, izvoljen je Nabergoj! Zdaj še le je jasno postalo in — oblaki zginoli so proti sveti Italiji. Nazadnje moramo vendar zakričati: Živel Nabergoj! pošten poslanec zvesti sin majke Slave, in strela udri iz višine izdajalca domovine!

Kontovelec.

V Škednji na dan volitve.

Katerega fakina je nek najel Strudhoff, da mu nosi plakate po vasi? vpraša me prosti kmet. Nikoga, odgovori star pošten Škedenje, to ni nikak njegov pisar, ako ste ga videli, bil je on sam, ki je nosil neslano robo, ter ponujal kakor jesihar svojo robo, obetal ceste in bog ve vse kaj, srečni ljudje ki imajo takega, kateri vsega obeča, to mora biti korenjak, huji od Hermeta, ta gotovo napravi, da bode v Škednji voda vrh zvonika pritakala. Obetal je res ceste, vodo in jaz se ne spominjam, kaj vse še, samo to vem, da ne bi naštel ves dan vseh stvari, katere zdaj Škednja dobi, ko je voljen Strudhoff. Dan volitve se bliža, Strudhoff hodi sam okoli priporočat se, njegovi prevrženci delajo na vse kriplje za njega. Na plakatih je stalo od zdolaj več volilcev I. okraja, radi bi znali, kateri so tisti volilci? ali do sedaj smo spoznali le najemnike, kateri so mej tem časom po krčmah dobro pili i jeli, še nikdar se ti ljudje niso tako gostovali, ker poznamo njih denarne zadeve.

Čudimo se le, zakaj se je Strudhoff tako vsiljeval v I. okraj, ker smo zoper njega. Ako ima človek nekoliko časti v sebi, ne sili se, ker to je zoper značaj. Poglejte dr. Lozer se nam ni silih in mi bi ga radi imeli, ker zapomnite si, da se dobra roba sama ponuja zarad dobre, na priliko, ako ima krčmar dobro vino, ni treba grmiča (fraske) na visok kol obešati, pivci brez tega dobro vino najdejo, tako je tudi s poslanci. Škednja je naj veljavnejša vas v okolini, ali žalibote, da ima v svojem osrčju izdajic obilo, kateri za liter vina prodajo ne le narod in poštenje, oni so v stanu tudi druge reči storiti; kedor je podkupljiv za eno stvar je tudi za drugo; takih ljudi se je treba ogibati, kakor gobovih.

Poštenjaki, kateri ste za narodno stvar trdno stali in se niste dali zapeljati, bodite ponosni, nihče vam ne more očitati ničesa, vse drugače je pa z izdajicami, oni se sramujejo samih sebe, sramujejo se svojih priateljev, sramujejo se belega dne. Da je magistratov berič, neko jetično človeče, hodil po vasi ter popraševal kmete za listke (schede) ter jih podpisaval, to je znano, da je tudi h neki ženski ta nekdanji krojač prišel, ko ni bilo moža doma, tudi je znano, tirjal je namreč listik, da ga je podpisal.

Ne vemo od kedaj ima magistratov berič ex krojač, nalogu, agitirati in ljudem samovoljno listke podpisovati; na dan volitve je osobno hodil sem ter tja ta nebobigatreba in kmete kar učačil na volišče, kar jih je dobil; res daleč smo prišli; izdajice so hoteli vtipnoti našemu okraju madež izdajstva, ali zagotovimo vse, da bodo z argovim očesom pazili na vse tiste, kateri so so dali za prazne stvari omamiti. Sramota pa je vsakako, da se je nasprotni kandidat vsilil v naš okraj, on je toliko obljudbil, ali prazne besede so, kedor mnogo obeta malo storil, en poslanec nemore ničesa obljudbiti, tem manj, ker ga ne poznamo in ki ni naše narodnosti. Pozivljam vas volilci I. okraja, zbirajte vse napake, katere so se godile pri volitvi, povejte jih zaupnim možem, objavite priče in volitev bode ovržena, ako neče pravično preiskati mestno svetovalstvo, poslužimo se višje stopinje, visoka vlada bode gotovo proti nepostavnosti strogo postopala. Potem pa si zberemo domaćina za svojega zastopnika in vsi denarji in obljube ne pomorejo nič, takrat bodo delali z vso močjo in zmaga bode naša, mi hočemo za svojega zastopnika Slovence in ne labu ali lahona, mi nečemo biti orodje lahonov, ampak zvesti sinovi majke Slave in dobri Avstrijci hočemo ostati.

S Prosek, 20. decembra.

Veliko nezadovoljnost je učinilo med našimi volilci in sploh prebivalci nepostavno ravnanje tukajnjega magistratnega uradnika gosp. komisarja Lukšč, da se je on, kakor policijski komisar, predrznil ukazati c. k. žandarmeriji naše plakate se zidov trgat, potem ko so bili po postavi cenzurirani; morebiti je zato delal, ker je bil priporočen za kandidata g. Nabergoj. Mi nečemo dalje trpeti, da bo nas vodil in naši c. k. žandarmeriji ukaze dajal tak komisar, ki ne pozna ni postave niti ni zmožen tako častnemu in važnemu poslu, kateri bi pris stal le dobremu avstrijanu, ne pa možu ki je bil leta 1848 zoper Austrijo. Gosp. Lukšč je magistratni Benjamin, zato misli, da lehko dela z nami, kar hoče, zdaj se je pokazal, da ni zmožen za policijskega komisarja, ampak da bi bilo bolje, da njive orje in kompir sadi.

Mi prosimo slavno društvo „Edinost“ da bi blagovolilo prositi visoko c. k. vlado, naj bi se policija zgornje okolice popolnem magistratu vzela, naj bi visoka c. k. vlada ustavnila tudi za zgornjo okolico v Proseku i na Opčinah filijalne policije, kakor so v Kolonji in pri sv. Jakobu pri Trstu. Mi želimo, da bi nas vladali in c. k. žandarmeriji ukaze dajali c. k. policijski komisarji, ki poznajo postavo in so pratični in vedo kaj je prav, kaj ne.

Potem bomo zadovoljni in mirni, gočovi si, da se ne pripete več take nepostavne homatije, katere bi lehko veliko škodovale našemu okraju in ves komun osramotile.

To želimo in brigati se moramo, da se to tudi zgodi.

Več volilcev in posestnikov
s Prosek.

Politični pregled.

Novic posebne važnosti nemamo, zato i ker nam primanjkuje prostora, omenimo le ob kratkem najvažniše.

Državni zbor zdaj pretresuje proračun za prihodnje leto, primanjkljaj se kaže pov sod tako, da se je moralno 40 milijonov zlata na posodo vzeti. Žalostno je to, kam pride mo, ako se denarno naše stanje ne poboljša? Vse se mora podreti. — Nagodba z Ogri tudi še nij gotova, i nič ne kaže, da se vspešno reši.

Državni poslanci hudo in ostro napadajo ministre, češ, da so oni krivi tega žalostnega stanja, a pomislijo ne, da so ga največ sami zakrivili, ker so očetje centralizma i dualizma, katera nam ne moreta donašati dobrega sadu.

Na Turškem traje še primirje; v Carjigradu so zdaj dogovori, kako bi se dal mir ohraniti. Mi mislimo, da iz teh dogovorov ne izraste oljika miru, ampak da diplomati sejejo le seme, iz katerega se rodé krvavi boji. Do novega leta utegne to vprašanje rešeno biti.

Mihec in Jakec na popotvanji.

Mihec. Požuriva se, brate, da napi ne zapazi Strudhoff, da po Škednji laziva; kaj si bo mislil? ta dva sta gotovo z magistratove kolibe popihala in mislita meni tukaj kako napako napraviti.

Jakec. Stoj malo! v tej le hiši žaga in oblo nekako odurno pojeta; kedo je tu notri?

Mihec. Ali ne veš kedo? tu notri je neko bledo človeče z širokimi ramami, piše rado vino, pa ne je sira.

Jakec. Jaz vidim, da je prav zdaj nekdo k njemu prišel, pošlušajva tu pri tej lunjnjici, saj ni greh, le tiho! jaz ti povem vse, Jakec, samo pazi, da napi straža ne zasači, ker imava kladivi se saboj.

Mihec. Povej mi no, kaj čuješ.

Jakec. S. s. s. t. pravi oni človek, da mu plača za vino, ako bo on volil in delal za, — za koga? tega pa nisem razumel, ker je zarigal osel v sosedovem hlevu in mi besedo odnesel ta šmenčami muzikant.

Mihec. Pustiva ta dva, naj bode on izdajica, saj ga bodo poslovno poznavali. Hajdimo, tukaj dol, po tej ulici, skrij se, prav zdaj sem caplja Meto, po navadi pijan, lej no, kaj govori: Strudhoff, litri vina, bog ve, koju po glavi blodi.

Jakec. Zdaj pa pokukjava malo pri možiclu v krčmo, kder nekako čudno šumi, lej, lej, kedo pa je oni visok črnič? velike brke ima, hude oči! zdaj bode pel, saj je tudi pevec, posluh, aha, uže poje:

Le pijmo ga bratje,
Saj daarja je sile,
Bog daj, da volitve
Vsak teden bi bile.

Ta je lepa, kaj to pomenja, Mihec?

Mihec. E, pustiva ga, ali nisi zapazil, da tudi možitelj, pri katerem šumi, govori čudne besede, in neka debeluha celo pravi, kaj zahajajo ti schiavaci sem; za boga, Jakec, tu notri jaz ne svetujem nobenemu Slovencu, hodiva raji k poštemenu Nemcu, on je Nemeč po imenu, ali prav korenit Slovenec.

Jakec. Veš, Miha, jaz sem uže lačen, hodiva se pokrepčat v tisto hišo, kder je jelen na zidu.

Mihec. Prav! skrij se, kosmata pošast iz botege se od vodnjaka sem bliža, in nosi plakate v roki, ves čas mrmra: Strukl, Strudel, kaj vraka, morebiti je bolan na želoden ali na duhu?

Jakec. Kosmata kapa! kaj pa je to? sivolas star vrag trga slovenski list, ki mu ga je neki okoličan prinesel, prav tu v krčmi, kamor sva se namenila.

Mihec. Strela udri iz višine izdajalca domovine! to je Benič, po rodu Slovan, zdaj pa hočem vzeti na magistratu boben, pa vsem Slovencem naznam, kako špoštuje naš narod.

Jakec. Kako bodeš pa oznanjeval?

Mihec. Z magistratove kolibe budem vpil: Slovenci, kateri hodite v Škednjo, ne hodite v gostilno k takim, kateri naš narod zaničujejo in trgajo slovenske pozive, tu di ne hodile v tak kraj, kder je šum, v šumu zdaj ni več prijetno, v šumu je prišel Bog le k judom, a k nam kristjanom hodi v prijaznej tihoti, zdaj je v šumu s krit izdajalec domovine, toraj ogibajte se šuma. Ne hodile tija, kder je jelen na zidu, tam zna ke do vam še slovenščino iz srca strgati, le proč od tam, da vas jelen ne pobode.

Jakec. Hodiva strani, brate! tam le je Kinreich, bog varuj, če on naji vidi, precej napižene v mesto na kolibo.

Mihec. Pasja mast, glej tam zopet kiha bleda senca človeka, ki kozla jaha, ne, ne! jahal ga je, a zdaj je magistratov berič, pri sv. Mariji Majdaleni.

Jakec. A zdaj pa uže vem, to je tisti, kateremu jo šivanka na nogo padla, da je obolel. Zdaj pa le domu, če ne, ne bova smela več od doma. Bog vas živi, Škedenjci, lahko noč!

Domače stvari.

Pravda, ki jo je imel urednik našega lista zarad razpošiljavne listov ob času konfiskacije, izpadla je dobro, bil je za nekri-vega spoznan, zagovarjal se je sam, sodniji je predsedoval dr. Gandusio, tožitelj je bil državni pravnik Menzl.

Krajna imena v tržaškej okolici.
Poseben odtisk razprave, ki jo je naš list prinesel pod tem naslovom, prišel je ko knjižica na svetlo, ter se dobiva pri opravništvu „Edinosti“ (pri sv. Ivanu, št. 424) po 10 kr., po pošti po 12 kr. Kdor želi imeti knjižico, naj se hitro oglasi, ker smo dali napraviti le malo odtiskov. Kdor vzame 12 zvezkov, dobi en tisek po vrhu.

* *

Klanje pri belem dnevu. Pri nas v Trstu je ta grda laška šega tako v navado prišla, da človek o belem dnevu ni varen živenja. Bilo je 12. t. m. ko je neki gospod držal nekega fanta, ki mu je hotel denar v cerkvi iz žepa ukrasti in ga dal straži blizu cerkve, da ga zapre. Straža pelje tatu v ječo zraven kanala; kar naglo se nabere velika množica malovrednih postopačev, kakor je v Trstu navada ter začno na stražo kričati: „Spusti ga!“ Ko pride stražnik na rudeči trg, pride mu stražnik Košir na pomoč, ki je težko hudobneže odganjal, da niso vzeli ujetnika. Množica se vedno množi, tat leže na tla in neče dalje, zdaj čuti stražnik Košir, da je zaboden v desno stegno. Eno minuto potem je bil zopet str. Martineli z bodalom zaboden v hrbet, mej tem pa je tat ušel.

Davkarski urednik Miani vidi, kam je tat ubegnol, pokaže ga magistratovi straži Gerolinu in ko se je to zgodilo, uže je zopet nekdo zabodel urednika. Gerolin potegne svoj meč, zgrabi morilca in ubrani, da ga niso drugi malopridneži odtrgali, ter ga pelje v ječo. Uradnik je smrtno, druga dva lažje ranjena. Morilca so potem peljali v bolnico, in ranjeni so ga precej spoznali, on je lah iz videmskega okraja ter ima še le 20 let. Tatu in še druge stiri lovarije je zaprla policija kmalo potem. Vse hudo iz Italije pribaja, ali bi ne mogla vlada zbranjati, da tako nevarni ljudje ne bi krdele v Trst zahajali. Čujemo, da je policija veliko število Lahov iz Trsta i čez mejo odpravila.

* *

Mrtvega nagega fantiča so našli tekoči teden v nekem grabnju blizu „Vile Neker;“ kakor so zdravniki konstatirali, imel je uže tri tedne, nečolvesko mater išče sodniju.

* *

V blaznico je bilo sprejetih pretekli teden 7 osob, ki so pamet zgubili.

* *

Policeja je v teku enega tedna nad 150 ljudi zaprla zarad noše nožev, naj več je bilo Furlanov, te zalege je v Trstu res preveč.

* *

Streliva in orožja, kakor tudi vsake vrste vojaških priprav prehaja sila veliko skoz Trst v Dalmacijo; to vendar le kaže okupacijo. Peči za peko kruha v vojni so živ dokaz, da se nekaj izvrši na meji.

Razne stvari.

Čudno darilo. V Kalabriji na Laškem so ubili nedavno strašnega roparskega vodje Seinardi, kateri je polnih 18 let bil strah tamošnjim prebivalcem. Njegovo orožje je obstajalo iz krasne dvocevke zadanke, enega revolverja, enega velicega noža. Imel je tudi lično skrinco roparskim pečatom, s katerim je pečatil pisma, ki so bila bogatašem s žuganjem pošiljana, da so morali na zaznamovanje mesto denar prinašati, ta je bila srebrom okovana. Karabinerji, kateri so ustretili strašanskega glavarja, darovali so to skrinico z orožjem ministru Nikoteri, on pa je to znamenito darilo poklonil kralju, ki ga je z veseljem sprejel in v svojo orožnico postavil.

* *

Opica, se je obesila za poskušnjo. V Parizu je imel nek umetnik kamnoredzec opico, pa se obesil zaradi nezveste ljubezni. Nek njegov sorodnik je vzel potem z drugimi rečmi k sebi i opico, s katero so se njegovi otroci igrali. Nekega dne zapazi, ko stopi v sobo, nad svojo posteljo jako čuden prizor, namreč obešeno punčičo iz cunja in možičelna, v sredi pa opico. Opica je hotela poskušati, kako se obeša, ker je svojega prejšnjega gospodarja videla, in pri tej vaji je sama živenje dala.

* *

Valvasorjevo „Ehre des Herzogthums Krain“ namerava domoljubna družba izdajati vnovič in razpošilja ravnokar vabilo na naročevanje. Ta nova izdaja bo po tisku in podobah, sploh po obliki popolnoma enaka izvirni Valvasorjevi, a izhajala bo v zvezkih po šest pol ali 48 strani po dvakrat na mesec; vsak tak zvezek bo veljal 50 krajev, in se plačeval sproti. Naročeval se bo naravnost pri založniku g. J. Krajeu, voditelji Blaznikove tiskarne v Ljubljani, pa tudi lahko v vsaki bukvarni.

— Misel ta je lepa, domoljubna in zasluzi podpore od vseh strani. Valvasorjeve knjige se le še redko kje nahajajo, a še te niso popolne. Da je pa „Valvasor“ imenitna knjiga vsakemu omikanemu človeku, posebno zgodovinarjem, o tem ni dvombe. Tedaj bodo izdajatelji gotovo vstregli marsikom, ker mu bodo dali priliko, počasi in za malo denarja napraviti si vso knjigo. Ni dvomiti, da ne bi našli obilno naročnikov ne le po Kranjskem, ampak tudi drugje, kjer živé ljudje, ki se brigajo za Kranjsko zgodovino. Mi jim želimo to in priporočamo najgorkeje to podvzetje obilni podpori. Vabilo ste pridjani dve slike iz „Valvasorja,“ natančno po izvirniku izpeljani, z dotednim tekstrom; vse je lično in lepo. Pricela se bo izdaja z „gradovi, mest in trgi,“ prvi zvezek bo izšel še pred novim letom.

Listnica uredništva. Mnogo dopisov smo morali na stran deti, priobčimo jih prihodnjič, kolikor bode mogoče.